

STATISZTIKAI JELENTÉSEK

ÁLLATTARTÓ GAZDASÁGOK TAKARMÁNY- FELHASZNÁLÁSA

2023. év

ÁLLATTARTÓ GAZDASÁGOK TAKARMÁNYFELHASZNÁLÁSA

I. évfolyam • 1. szám • 2024

2024. július 15.

Megjelenik évente

Felelős szerkesztő

Demeter Edit

Szerző

Demeter Edit

demeter.edit@aki.gov.hu

Kiadó

1093 Budapest, Zsil utca 3–5.

Telefon: +36 1 217 1011

www.aki.gov.hu

aki@aki.gov.hu

A kiadvány az Agrárközgazdasági Intézet
által üzemeltetett Agrárstatisztikai Információs
Rendszer adatai alapján készül.

Friss adatokért kérjük látogasson el az
[ASIR lekérdezhető adatok](#) felületre.

ISSN 1418 2130

A kiadványokkal kapcsolatban részletes
felvilágosítást ad:
Publikációs Csoport – publikacio@aki.gov.hu

Tartalomjegyzék

Összefoglaló	3
Summary	3
Információ az adatfelvételtől	4
Az állattartó gazdaságok takarmányfelhasználása	4
Szarvasmarha	7
Juh	9
Kecske és ló	10
Táblázatok	12

Összefoglaló

A 2023-ban a takarmányozásra felhasznált alapanyagok jelentős részét minden állatfajnál az erjesztett és szálás tömegtakarmányok tették ki. Legmagasabb arányban a lovak (87,9 százalék) és a húshasznú marhák takarmányozására használtak szenázst, szilázst és szálás tömegtakarmányt 2023-ban a gazdák. A juh és kecske esetében 80,9 és 81,3 százalék, míg a tejhasznú szarvasmarhánál a legalacsonyabb, 70,3 százalékos részarányt képviselt az erjesztett és szálás tömegtakarmány az állatok étrendjében. A szemestakarmányok részesedése 6 és 14,8 százalék között mozog a különböző állatoknál, tehát a második legjelentősebb takarmányalapanyag-csoport az erjesztett és szálás tömegtakarmányok után. A legalacsonyabb részesedéssel a zsírok, olajok, ásványi anyagok és premixek voltak jelen 2023-ban az állatok takarmányaiban, 0,3-1,2 százalékos részesedési arányt könyvelhetett el ez a kategória.

Summary

In 2023, fermented and fibrous bulk feedingstuffs accounted for a significant share of feed materials used for all animal species. The highest proportions of horses (87.9 per cent) and beef cattle were fed with haylage, silage and fibre-based compound feed in 2023. For sheep and goats, fermented and fibrous mass feed represented 80.9 and 81.3 per cent respectively, while for dairy cattle the lowest share of fermented and fibrous mass feed was 70.3 per cent. The share of concentrates in the diet of cattle ranges from 6 to 14.8 per cent for the different types of cattle, making it the second most important feed material group after fermented and fibrous concentrates. Fats, oils, minerals and premixes had the lowest share in animal feed in 2023, with a share of 0.3-1.2 per cent.

Információ az adatfelvételről

Az adatszolgáltatás a statisztikáról szóló 2016. évi CLV. törvény (Stt.) 26. § alapján kötelező. A törvény felhatalmazása alapján kiadott Országos Statisztikai Adatfelvételi Programról (OSAP) szóló kormányrendelet szerint történik az adatgyűjtés. Az AKI (Agrárközgazdasági Intézet Nonprofit Kft.) által begyűjtött információk a 2023-as évre vonatkozóan a kijelölt állattartó egyéni gazdák és vállalkozások adatait tartalmazzák. Az adatfelvétel két évente kerül elrendelésre, tehát a páratlan évekre vonatkozóan lesznek az adatok elérhetőek. Az adatfelvétel célja az állatok takarmányozására fordított alapanyagok mennyiségének a felmérése állatfajonként. Az adatgyűjtés a KSH előkészítő és mintakijelölő munkájának köszönhetően az AKI Agrárstatisztikai Osztályán zajlott le. A kijelölt szervezetek és termelők 63,9 százaléka küldte vissza a kérdőívet, amelynek 96,5 százaléka tartalmazott adatot, míg 22 esetben nullás jelentés érkezett. Az adat nélküli (nullás) beküldések általános oka, hogy nem tartottak 2023-ban a kérdőívben szereplő állatokat.

A Párizsi klímaegyezményt aláíró országok most kezdik a klímaterveik 2025-ös frissítését. A fejlett országoknak évente nagy összegeket kellene támogatásra fordítani, hogy a mezőgazdasági kibocsátásaik csökkentését és a Párizsi klímaegyezmény céljait 2050-re elérjék. A jelentésben szereplő takarmány-alapanyagok felhasznált mennyisége alapján pontosabb adatokkal lehet ezután az állattenyésztés kibocsátását meghatározni hazánkban.

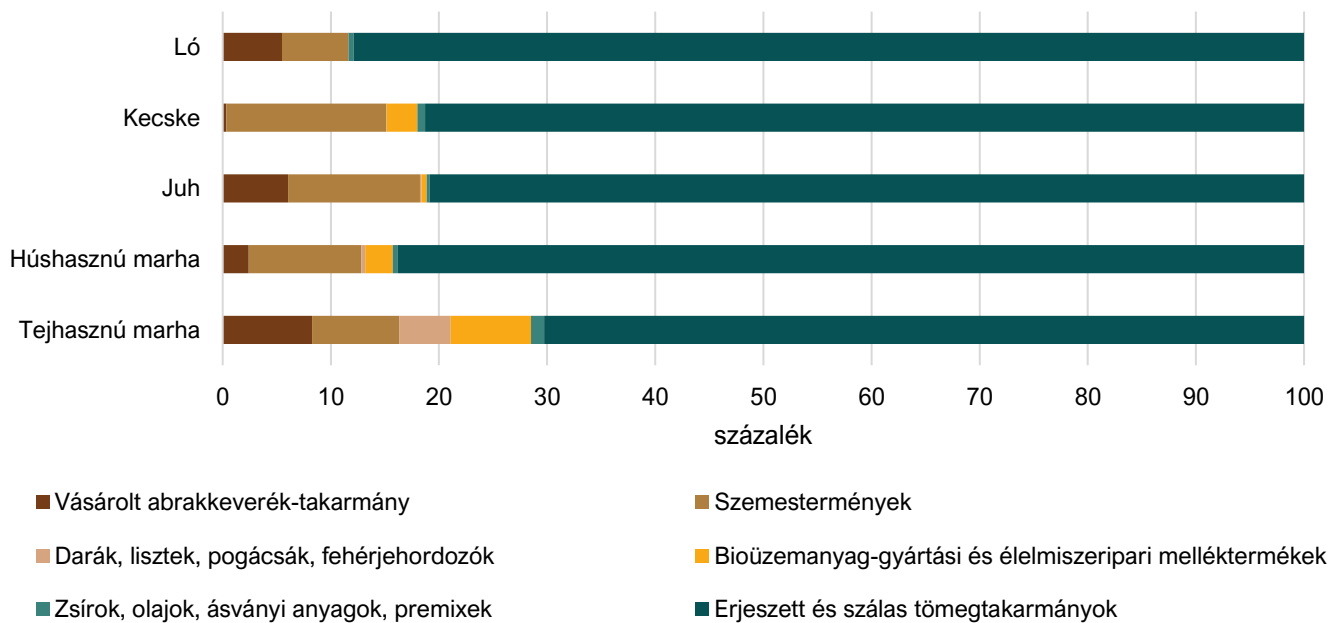
Az adatszolgáltatói minta (mintegy 1000 állattartó) 4 kategóriából állt, a mikro, kis, közép és nagy állattartó gazdaságok lettek a különböző kategóriákba besorolva. Minden kategória kapott egy szorzószámot a. A beérkezés arányában ezt a szorzószámot módosítottuk, és az új értékekkel számolva alakult ki a végleges adatállomány. A KSH december 1-jei állatlétszámával összevetve a teljeskörűítés után a szarvasmarhák esetében 100, a juhoknál 85, a kecskékénél 51, míg a lovaknál 35 százalékos lefedettséggel számolhatunk a takarmányozási adatoknál. A táblázatokban szereplő „–” jelölés esetében nincs adat az adott kategóriára vonatkozóan.

Az állattartó gazdaságok takarmányfelhasználása

Magyarországon az állatok etetésére 2023-ban a szarvasmarhák esetében 7598 ezer tonna (100 százalékos lefedettség) takarmányt használtak fel az állattartó gazdaságoknál. A juhok etetésére 591 ezer tonna (85 százalékos lefedettség), a kecskéknél 19,3 ezer tonna (51 százalékos lefedettség), míg a lovaknak (35 százalékos lefedettség) 124,9 ezer tonna takarmányt használtak fel az állattartók 2023-ban.

A 2023-ban a takarmányozásra felhasznált alapanyagok jelentős részét minden állatfajnál az erjesztett és szálas tömegtakarmányok tették ki (1. ábra). A kérődzőknél több állattartó vállalkozás és egyéni gazda is a legeltetés mellé tette le a voksát, tehát tavasztól ősziig a legelőkön vannak az állatok, télen kapnak szénát és e mellé szemestakarmányt. A szemestakarmányok részesedése az állatfajonkénti összes felhasznált takarmányból 6 és 14,8 százaléka között mozgott, tehát a második legjelentősebb takarmány-alapanyag-csoportnak bizonyult az erjesztett és szálas tömegtakarmányok után. A legalacsonyabb részesedéssel a zsírok, olajok, ásványi anyagok és premixek voltak jelen 2023-ban az állatok takarmányaiban, 0,3–1,2 százalékos aránnyal.

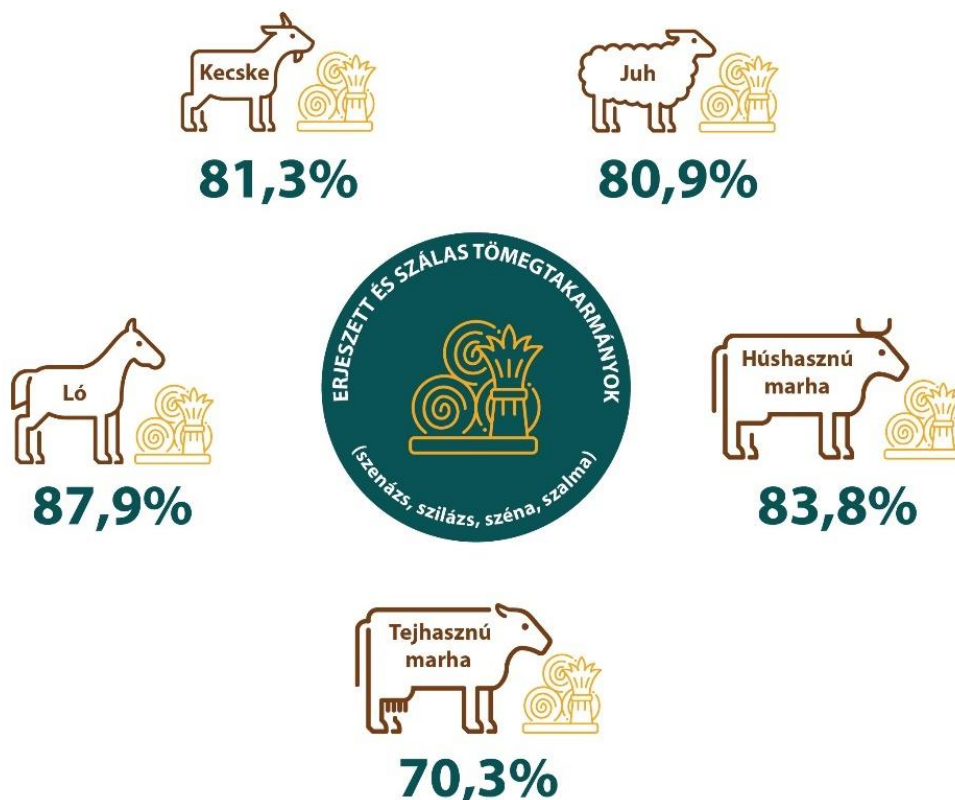
1. ábra: A főbb alapanyagok megoszlása az állatok takarmányozásában, 2023

A KSH december 1-jei állatlétszámával összevetve a teljeskörűítés után a szarvasmarhák esetében 100 százalékos, a juhoknál 85 százalékos, a kecskékénél 51 százalékos, míg a lovaknál 35 százalékos lefedettséggel számolhatunk a takarmányozási adatoknál.
Forrás: AKI ASIR

Legmagasabb arányban a lovak (87,9 százalék) és a húshasznú marhák takarmányozására használtak szenázst, szilázst és szálas tömegtakarmányt 2023-ban az állattartók. A juh és kecske esetében 80,9 és 81,3 százalék, míg a tejhasznú szarvasmarhánál a legalacsonyabb, 70,3 százalékos részarányt képviselt az erjesztett és szálas tömegtakarmány az állatok étrendjében (2. ábra). A szemestermények közül a kukoricáé a vezető szerep, 37,3–58,9 százalékban ezt használják a különböző állatok etetésénél (3. ábra). Kivételt képeznek a lovak, ahol a zab részesedése a szemesterményeken belül 53,4 százalék volt 2023-ban.

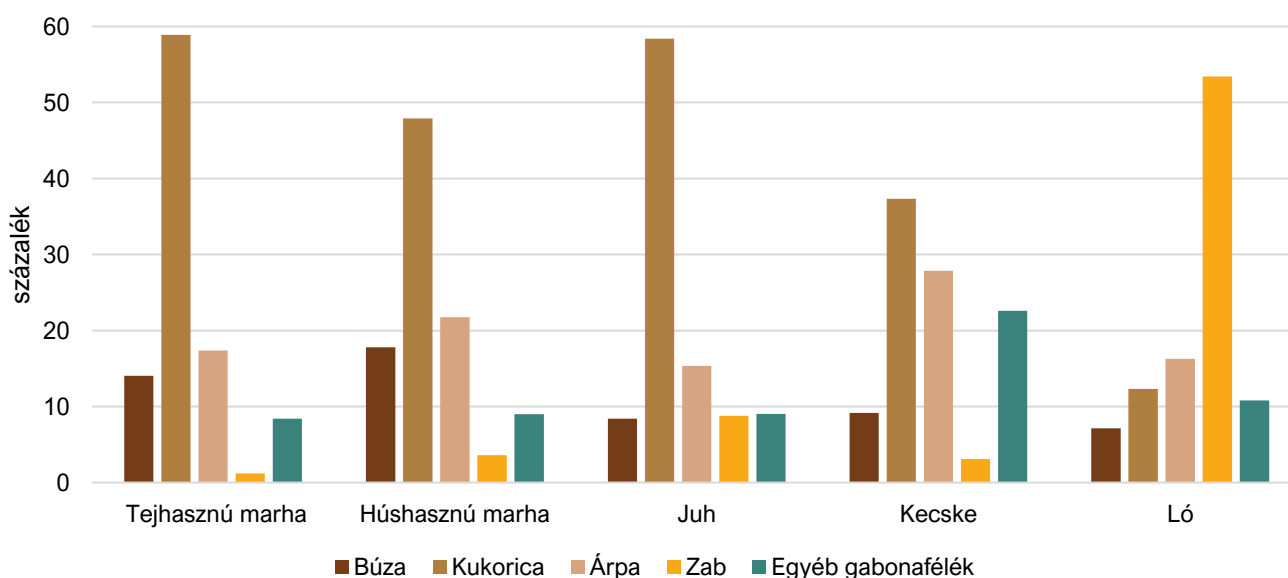
2. ábra: **Az erjesztett és szálas tömegtakarmányok jelentősége a takarmányozás során állatfajonként, 2023**

A KSH december 1-jei állatlétszámával összevetve a teljeskörűsítés után a szarvasmarhák esetében 100 százalékos, a juhoknál 85 százalékos, a kecskéknél 51 százalékos, míg a lovaknál 35 százalékos lefedettséggel számolhatunk a takarmányozási adatoknál.

Forrás: AKI ASIR

3. ábra: **Az állatok etetésére felhasznált szemestermények megoszlása, 2023**

A KSH december 1-jei állatlétszámával összevetve a teljeskörűsítés után a szarvasmarhák esetében 100 százalékos, a juhoknál 85 százalékos, a kecskéknél 51 százalékos, míg a lovaknál 35 százalékos lefedettséggel számolhatunk a takarmányozási adatoknál.

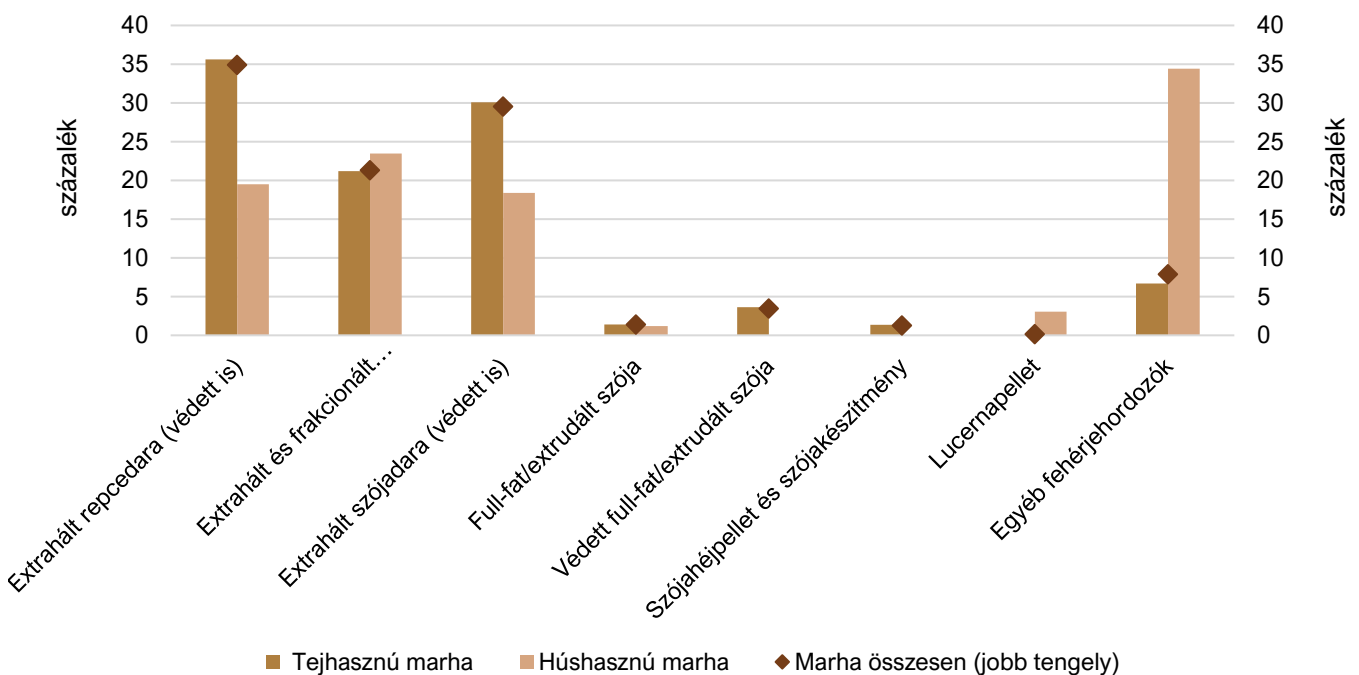
Forrás: AKI ASIR

Szarvasmarha

A KSH adatai alapján a szarvasmarhák összlétszáma 862 ezer darab volt hazánkban 2023. december 1-jén. Az állomány az előző év azonos időszakához képest 23,2 ezer darabbal, 2023 júniusa óta pedig közel 14 ezerrel csökkent. A tehenek száma 403 ezer volt 2023. december 1-jén, 15 ezer egyeddel, vagyis mintegy 3,6 százalékkal kevesebb, mint egy évvel ezelőtt. Ezzel párhuzamosan a szarvasmarhát tartók száma is csökkent, közel 14 ezer gazdaságra (2023. június 1-jei adat). A szarvasmarhák esetében a lefedettség mutató 100 százalékos, tehát a beérkezett és felszorozott adatok jellemzőek a hazai takarmány-alapanyag felhasználására.

A szarvasmarhatartás elengedhetetlen eszközévé vált a takarmánykeverő vagy etetőkocsi, melyek széles palettája lehetőséget biztosít a TMR monodiétás etetési technológiának elterjedésére a tejelő- és húsmarhatartásban. Ezt a technológiát a kicsi (10-20 marha) és a nagy (több mint 1000 marha) szarvasmarhatelepeken is egyaránt alkalmazzák. A TMR etetési technológia lényege, hogy az állatok egész évben a termelési ciklusnak megfelelő és azonos alapanyagokból álló keverék takarmányt ehetnek. A receptek azonban nem állandóak, folyamatosan változhatnak a hatékonyság, a termelési ciklusok, a gazdasági és egyéb tényezők hatására. Az adatszolgáltatók között a hagyományos tartásmódot alkalmazó gazdálkodóktól kezdve a takarmányozási stratégiával és komoly gépparkkal rendelkező nagyvállalatokig minden gazdaságtípus megtalálható. Az általuk beküldött 2023-as évi takarmányalapanyag-felhasználás a szarvasmarha-takarmányozásra teljes körű rálátást biztosít (1. tábla).

4. ábra: A szarvasmarhák takarmányozására felhasznált fehérjehordozók megoszlása, 2023

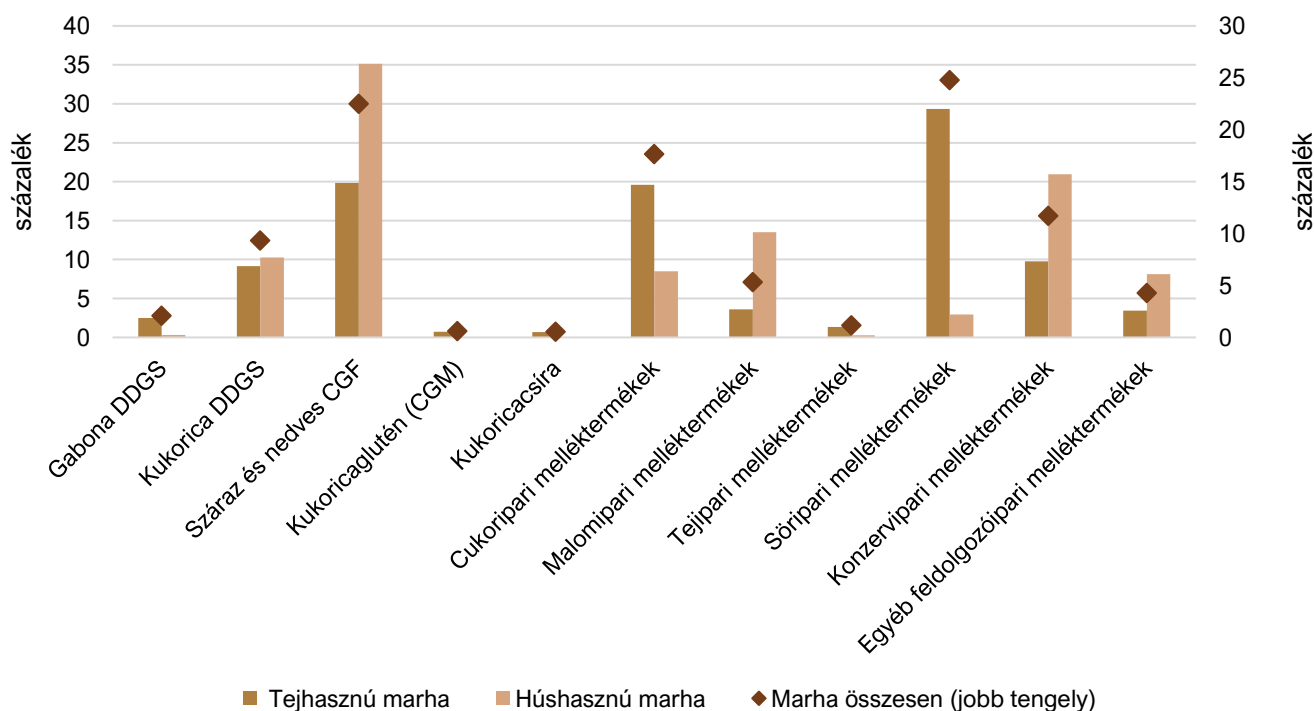

Forrás: AKI ASIR

A darák, lisztek, fehérjehordozók a szarvasmarhatartásban rendszeresen felhasználásra kerülnek az állatok etetésénél. A tejhasznú szarvasmarhák étrendjébe kerül be a marhák etetésére felhasznált fehérjehordozók 95,6 százaléka, ez alapvetően meghatározza a szarvasmarha összesen adatokat is (4. ábra). A tejhasznú marhánál 2023-ban ebből az alapanyagcsoportból 225 ezer tonnát, míg a húshasznú marhánál ennek töredékét, mindössze 10,4 ezer tonnát keverték be a takarmányokba. Mind a tej-, mind a húshasznú marhák esetében az extrahált repcedara, napraforgódara és szójadara együttesen a legjelentősebb fehérjeforrás.

A szarvasmarhák takarmányozására a darák, lisztek és fehérjehordozók mellett a bioüzemanyaggyártási és élelmiszeripari melléktermékek is felhasználásra kerültek 2023-ban. Ezek a melléktermékek a tejhasznú marhák takarmányainak 7,4 százalékát (350 ezer tonna), míg a húshasznú marhákénak a 2,5 százalékát (73,4 ezer tonna) tették ki. A szarvasmarhák takarmányozására felhasznált ipari melléktermékek negyede söripari melléktermék (104,8 ezer tonna) volt 2023-ban (5. ábra). A szarvasmarháknál a második legjelentősebb melléktermék a száraz és nedves CGF, amelyből takarmányozásra 95,3 ezer tonnát használtak fel. Ezt követte a cukorgyártásban (17,7 százalék) és a konzerviparban képződött melléktermékek (11,7 százalék) részesedése.

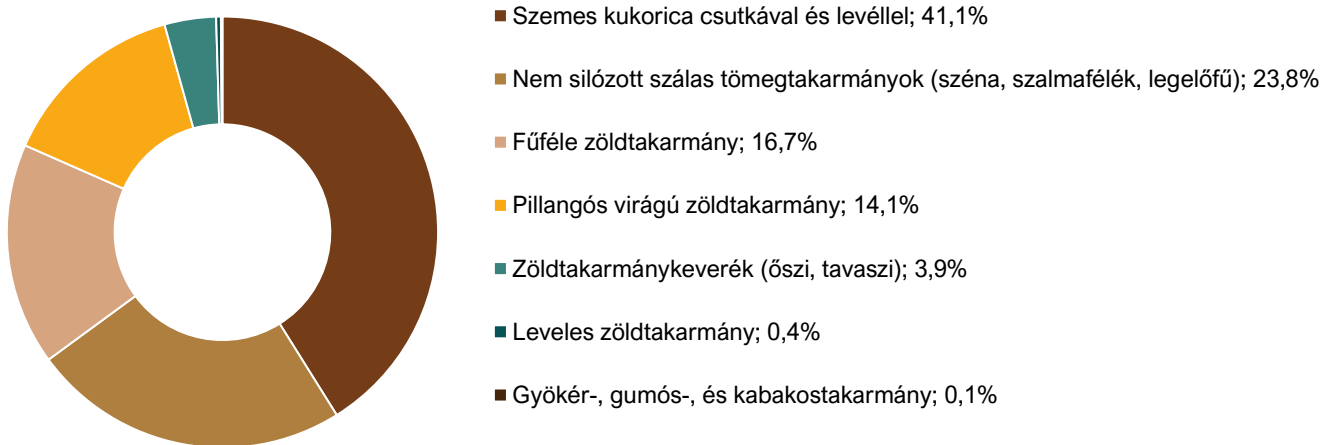
5. ábra: **A szarvasmarhák takarmányozására felhasznált ipari melléktermékek megoszlása, 2023**

Forrás: AKI ASIR

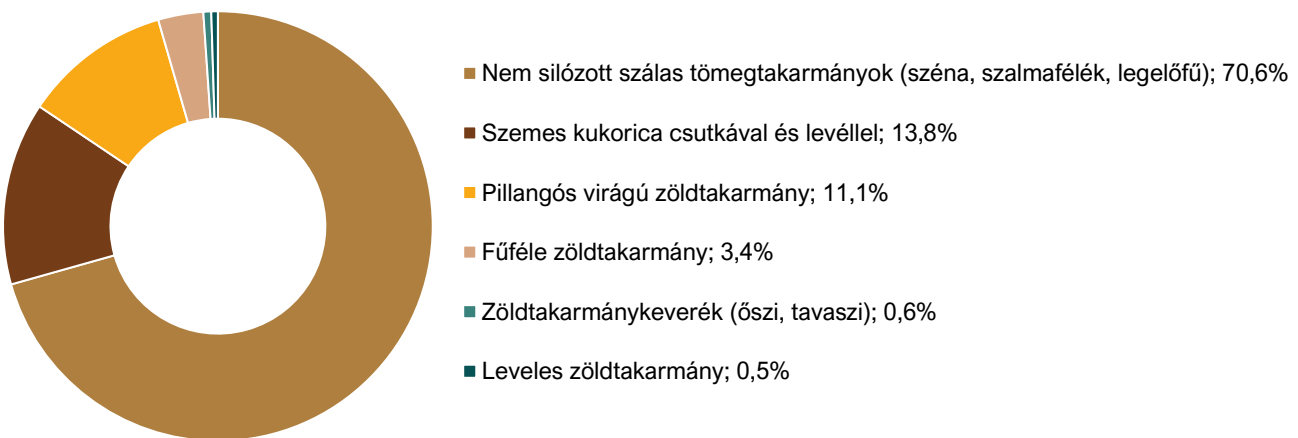
A szarvasmarhák takarmányozásának legfontosabb alapanyaga az erjesztett (szenázs, szilázs) és szálas (széna, szalma, fűfélék) tömegtakarmányok, amelyből a tejhasznú marhák 2023-ban 3310 ezer tonnát, a húshasznú szarvasmarhák 2420 ezer tonnát fogyasztottak el. Megoszlásuk eltér, a tejhasznú marhák esetében a szenázsok, szilázsok vannak túlsúlyban, 2521 ezer tonnát (76,2 százalék) használtak fel 2023-ban erre a célra, a húshasznú marháknál pedig a nem silózott (széna, szalma és fűfélék) takarmányok aránya jelentős, 70,6 százalék (1709 ezer tonna) (6. és 7. ábra).

6. ábra: **A tejhasznú szarvasmarhák takarmányozására felhasznált erjesztett és szálas tömegtakarmányok megoszlása, 2023**

Forrás: AKI ASIR

7. ábra: **A húshasznú szarvasmarhák takarmányozására felhasznált erjesztett és szálas tömegtakarmányok megoszlása, 2023**

Forrás: AKI ASIR

2023 végén az Európai Unió tagállamaiban tartott szarvasmarhák száma 73,9 millió volt, ami 892 ezerrel kevesebb az egy évvel korábbinál. Az előző évekhez hasonlóan 2023 végén 11 tagállamban tartottak – országos szinten – több mint 1,5 millió szarvasmarhát, és ezek adták az unió állományának jelentős részét, vagyis 87 százalékát. Franciaország továbbra is vezető helyen áll a 17 milliós állományával, de Németországban is jelentős számú (10,8 millió) állatot tartanak. A jelentősebb szarvasmarhatartó tagállamok közül Franciaországban 179 ezerrel, Németországban 161 ezerrel csökkent a szarvasmarhák száma. Magyarország a marhaállományával az uniós országok rangsorában a 15. helyen állt (4. tábla).

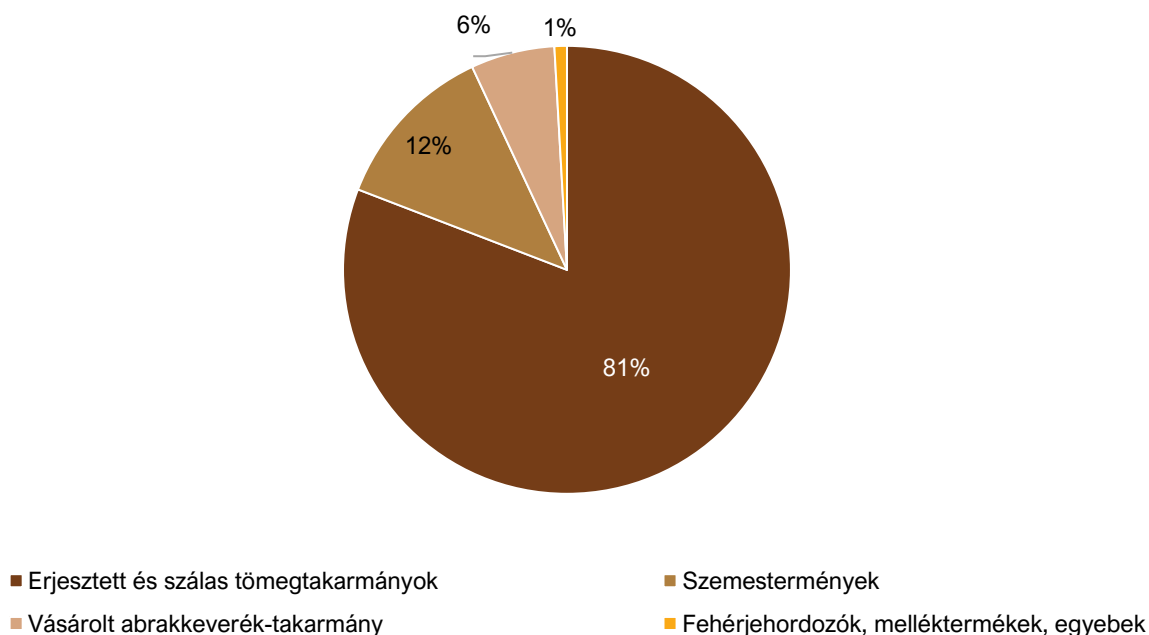
Juh

A KSH adatai szerint a juhállomány 907,1 ezer darab volt 2023. december 1-jén, 35,4 ezerrel, vagyis mintegy 4,1 százalékkal több a 2022-es létszámnál. Az anyajuhok száma 2023 decemberében 694 ezer volt. A beérkezett adatok alapján az állattartó gazdaságok takarmányozása a juhok esetében

85 százalékos lefedettséget mutat a 2023-as évre vonatkozóan a KSH december 1-jei juhállomány adataival összehasonlítva.

A juhok takarmányozásának alapeleme a fű és a széna, ez látható a 2023-as évben a juhok etetésére felhasznált takarmány-alapanyagokra vonatkozó adatokból is. Az erjesztett és szálas tömegtakarmányok tették ki a juhok étrendjének 81 százalékát (8. ábra). Ezen belül a legelőfű, széna 91,8 százalékkal segítette a juhok táplálását. A szemesztermények részesedése a juhok étrendjében 12 százalékot tett ki, melynek 58,4 százalékát a kukorica adta. A vásárolt, kész abraktakarmányok és az összes többi alapanyag (fehérjehordozók, ipari melléktermékek, zsírok, olajok, ásványi anyagok, premixek) mindössze 6, illetve 1 százalékkal részesedett a juhok takarmányozásából 2023-ban.

8. ábra: A juhok takarmányozása során felhasznált főbb alapanyagok megoszlása, 2023

A KSH december 1-jei állatlétszámával összevetve a teljeskörűsítés után a juhoknál 85 százalékos lefedettséggel számolhatunk a takarmányozási adatoknál.
Forrás: AKI ASIR

Kecske és ló

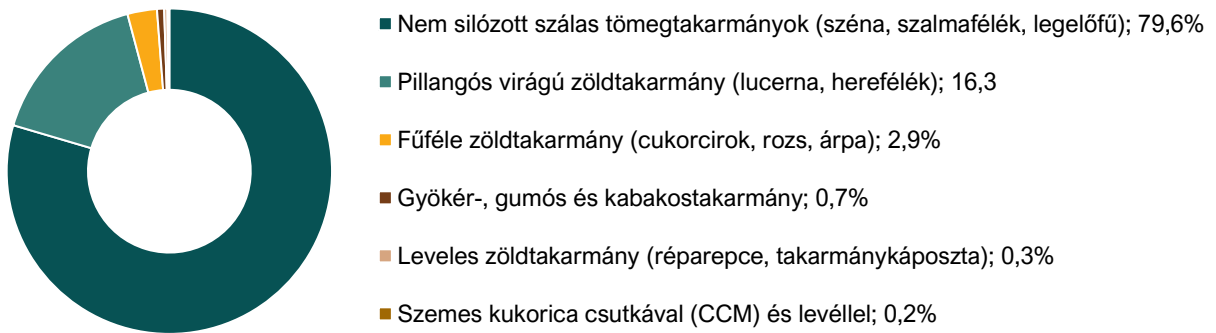
A KSH december 1-jei állatállományait összevetve a kecskéknél folyamatos csökkenést tapasztalhatunk, 2023-ban 23,7 százalékkal esett vissza az előző év ugyanezen időszakához képest. A lovak esetében kisebb mozgás jellemezte az állományt, 2023 december 1-jén az előző évhez képest 7,5 százalékos volt a csökkenés, de 2020-hoz képest növekedett az állomány (3. táblázat). A KSH december 1-jei állatlétszámával összevetve a teljeskörűsítés után a kecskéknél 51, míg a lovaknál 35 százalékos lefedettséggel számolhatunk.

A kecskék, mint kérődző állatok számára is fontos a zöldtakarmány bevitele. Ezt a beérkezett adatok is igazolták, hiszen az erjesztett és szálas tömegtakarmányok adták 2023-ban a kecskék takarmányozásának 81,3 százalékát. Ezen belül a nem silózott szálas tömegtakarmányoké (széna, legelőfű, szalma) volt a vezető szerep 79,6 százalékkal (9. ábra). A pillangós virágú zöldtakarmány (lucerna, herefélék) részesedése 16,3 százalékot tett ki. Az összes többi erjesztett tömegtakarmány a maradék 4,1 százalékon osztozott.

A lovak takarmányozása a fűfélék, a széna, a lucerna nélkül elképzelhetetlen. Az erjesztett és szálas tömegtakarmányok adták 2023-ban a lovak étrendjének 88 százalékát. Emellett a szemesztermények

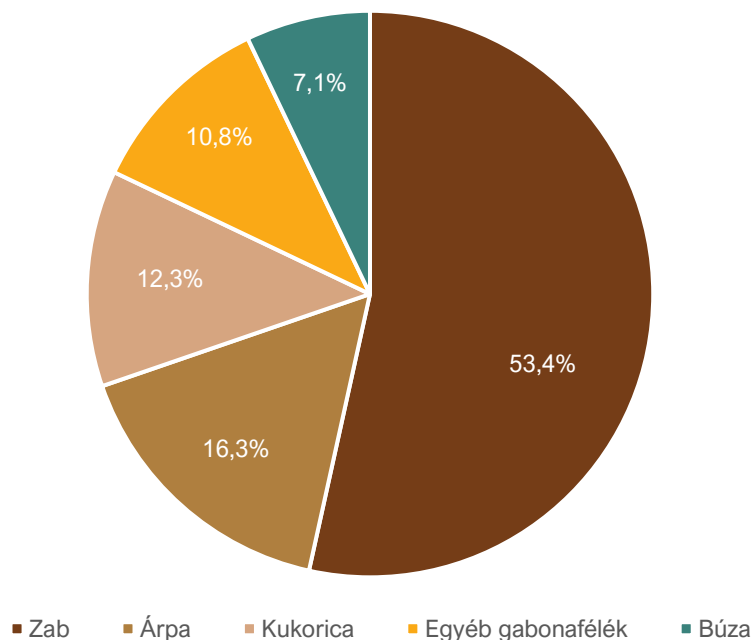
6,1 százalékkal szerepeltek a lovak takarmányozásában (10. ábra). A szemestermények több mint felét (53,4 százalék) a zab adta, második helyen az árpa (16,3 százalék) szerepelt. A kukorica és az egyéb gabonafélék 12,3 és 10,8 százalékkal részesedtek, a sort a búza zárta 7,1 százalékos részarányával.

9. ábra: **A kecskék takarmányozása során felhasznált erjesztett és szálas tömegtakarmányok megoszlása, 2023**

A KSH december 1-jei állatlétszámával összevetve a teljeskörűsítés után a kecskéknél 51 százalékos lefedettséggel számolhatunk a takarmányozási adatoknál.
Forrás: AKI ASIR

10. ábra: **A lovak takarmányozása során felhasznált szemestermények megoszlása, 2023**

A KSH december 1-jei állatlétszámával összevetve a teljeskörűsítés után a lovaknál 35 százalékos lefedettséggel számolhatunk a takarmányozási adatoknál.
Forrás: AKI ASIR

Táblázatok

1. táblázat: **A szarvasmarhák takarmányozása során felhasznált alapanyagok mennyisége, 2023**

tonna

Megnevezés	Marha összesen	Tejhasznú marha	Húshasznú marha
Összes takarmány	7 598 135,0	4 710 014,5	2 888 120,5
Vásárolt abrakkeverék-takarmány	458 779,7	389 491,7	69 288,0
Szemestermények	679 648,2	378 556,5	301 091,7
Búza	106 878,6	53 236,3	53 642,3
Kukorica	367 320,8	223 046,1	144 274,7
Árpa	131 242,1	65 782,3	65 459,8
Zab	15 409,5	4 595,3	10 814,2
Egyéb gabonafélék	51 078,5	25 917,3	25 161,3
Takarmányborsó	1 760,8	857,2	903,5
Csillagfürt	10,2	10,2	-
Egyéb hüvelyes növények	5 947,5	5 111,8	835,8
Darák, lisztek, pogácsák és koncentrált fehérjehordozók	235 483,6	225 057,0	10 426,7
Extrahált repcedara (védett is)	82 172,9	80 141,9	2 031,1
Extrahált és frakcionált napraforgódara (védett is)	50 171,6	47 726,2	2 445,4
Extrahált szójadara (védett is)	69 585,5	67 669,3	1 916,2
Full-fat/extrudált szója	3 298,0	3 173,2	124,8
Védett full-fat/extrudált szója	8 140,7	8 140,7	-
Szójahéjpellét és szójakészítmény csökkentett olajtartalommal	3 028,0	3 028,0	0,1
Lucernapellet	404,7	85,7	319,0
Koncentrált fehérjehordozók (szójakonc., állati lisztek, halliszt)	2 111,9	2 111,9	-
Egyéb fehérjehordozók	16 570,2	12 980,1	3 590,1
Bioüzemanyag-gyártási és élelmiszeripari melléktermékek	423 312,0	349 916,6	73 395,4
Gabona DDGS	8 900,3	8 669,8	230,5
Kukorica DDGS	39 555,1	32 029,5	7 525,6
Száraz és nedves CGF	95 273,6	69 494,8	25 778,8
Kukoricaglutén (CGM)	2 523,2	2 523,2	-
Kukoricacsíra	2 372,1	2 370,9	1,2
Cukoripari melléktermékek	74 771,0	68 542,4	6 228,6
Malomipari melléktermékek	22 530,2	12 603,9	9 926,3
Tejipari melléktermékek	4 898,9	4 693,3	205,6
Söripari melléktermékek	104 844,1	102 682,5	2 161,7
Konzervipari melléktermékek	49 590,9	34 219,4	15 371,5
Egyéb feldolgozóipari melléktermékek	18 052,7	12 087,0	5 965,6
Zsírok, olajok, ásványi anyagok és premixek	70 919,8	57 279,3	13 640,5

Forrás: AKI ASIR

2. táblázat: **folytatása: A szarvasmarhák takarmányozása során felhasznált alapanyagok mennyisége, 2023**

tonna

Megnevezés	Marha összesen	Tejhasznú marha	Húshasznú marha
Zsírok, olajok	4 562,5	4 416,4	146,1
Foszfáttartalmú ásványi anyagok (MCP, MAP, DCP)	818,3	704,3	114,1
Takarmánymész, dolomit	6 507,1	5 975,2	531,9
Takarmánysó	7 271,2	4 789,6	2 481,6
Egyéb ásványi eredetű anyagok	4 993,1	4 874,7	118,5
Premixek (mikorelem, vitamin, egységes és komplex)	46 767,6	36 519,3	10 248,3
Erjesztett és szálas tömegtakarmányok	5 729 991,7	3 309 713,4	2 420 278,3
Erjesztett tömegtakarmány (szenázs és szilázs)	3 231 994,8	2 521 154,1	710 840,7
Szemes kukorica, csutkával (CCM) és levéllel	1 693 937,7	1 360 530,7	333 406,9
Fűféle zöldtakarmány (cukorcirok, rozs, árpa)	633 665,8	551 413,1	82 252,7
Pillangós virágú zöldtakarmány (lucerna, herefélék stb.)	734 788,8	465 797,6	268 991,2
Leveles zöldtakarmány (réparepce, takarmánykáposzta)	23 752,2	11 815,6	11 936,6
Zöldtakarmánykeverék (őszi, tavaszi)	142 107,6	127 854,3	14 253,2
Gyökér-, gumós- és kabakostakarmány	3 742,8	3 742,8	-
Nem silózott szálas tömegtakarmányok (széna, szalmafélék, legelőfű)	2 497 996,9	788 559,3	1 709 437,6

Forrás: AKI ASIR

3. táblázat: **A juhok, kecskék és lovak takarmányozása során felhasznált alapanyagok mennyisége, 2023^{a)}**

	tonna		
Megnevezés	Juh	Kecske	Ló
Vásárolt abrakkeverék-takarmány	35 792,9	65,4	6 861,6
Szemestermények	72 076,3	2 868,7	7 671,9
Búza	6 069,3	262,5	547,2
Kukorica	42 076,5	1 070,8	946,4
Árpa	11 071,1	798,8	1 248,4
Zab	6 328,0	88,4	4 099,9
Egyéb gabonafélék	6 501,6	648,2	830,0
Takarmányborsó	0,5	-	-
Egyéb hüvelyes növények	29,3	-	-
Darák, lisztek, pogácsák és koncentrált fehérjehordozók	724,5	4,6	10,2
Extrahált repcedara (védett is)	24,2	-	-
Extrahált és frakcionált napraforgódara (védett is)	314,4	-	-
Extrahált szójadara (védett is)	108,6	-	-
Full-fat/extrudált szója	41,2	-	-
Lucernapellet	199,2	-	10,2
Egyéb fehérjehordozók	36,9	4,6	-
Bioüzemanyag-gyártási és élelmiszeripari melléktermékek	2 923,5	553,0	-
Gabona DDGS	104,5	-	-
Kukorica DDGS	28,2	-	-
Száraz és nedves CGF	102,4	-	-
Cukoripari melléktermékek	142,2	-	-
Konzervipari melléktermékek	228,5	-	-
Egyéb feldolgozóipari melléktermékek	2 317,7	553,0	-
Zsírok, olajok, ásványi anyagok és premixek	1 558,6	134,4	589,0
Foszfáttartalmú ásványi anyagok (MCP, MAP, DCP)	0,1	-	-
Takarmánymész, dolomit	308,1	-	-
Takarmánysó	1 001,3	133,8	159,3
Egyéb ásványi eredetű anyagok	78,3	-	10,6
Premixek (mikorelem, vitamin, egységes és komplex)	170,8	0,6	419,1
Erjesztett és szálás tömegetakarmányok	477 884,4	15 755,7	109 788,4
Erjesztett tömegetakarmány (szenázs és szilázs)	39 341,8	3 220,1	2 965,2
Szemes kukorica, csutkával (CCM) és levéllel	2 700,4	30,6	-
Fűféle zöldtakarmány (cukorcirok, rozs, árpa)	3 237,8	460,9	-
Pillangós virágú zöldtakarmány (lucerna, herefélék stb.)	32 860,6	2 565,0	2 920,2
Leveles zöldtakarmány (réparepce, takarmánykáposzta)	520,5	51,0	-
Gyökér-, gumós- és kabakostakarmány	22,5	112,6	45,0
Nem silózott szálás tömegetakarmányok (széna, szalmafélek, legelőfű)	438 542,6	12 535,6	106 823,1

^{a)} A KSH december 1-jei állatlétszámával összevetve a teljeskörűítés után a juhoknál 85 százalékos, a kecskéknél 51 százalékos és a lovaknál 35 százalékos lefedettséggel számolhatunk a takarmányozási adatoknál.

Forrás: AKI ASIR

4. táblázat: **Szarvasmarha-, ló-, juh- és kecskeállomány december 1.**

ezer darab

Év	Szarvasmarha	Ebből: tehén	Ló	Ebből: kanca	Juh	Ebből: anya-juh	Kecske
2020	933	414	36	20	944	754	47,4
2021	902	420	35	18	887	720	45,6
2022	885	418	40	20	872	693	41,0
2023	862	403	37	21	907	694	31,3

Forrás: KSH

5. táblázat: **Az Európai Unió jelentősebb szarvasmarhatartó országainak állatállománya**

millió darab

Ország	2019	2020	2021	2022	2023
Franciaország	18,2	17,8	17,3	17	16,8
Németország	11,6	11,3	11	11	10,8
Írország	6,6	6,5	6,6	6,6	6,5
Lengyelország	6,3	6,3	6,4	6,4	6,4
Spanyolország	6,6	6,6	6,6	6,5	6,3
Magyarország	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9

Forrás: Eurostat, KSH

